מנחת חובה ונאמר הכא מנחת נדבה מה מנחת נדבה טעונה הגשה אף מנחת חובה טעונה הגשה מה למנחת נדבה שכן טעונה שמן ולבונה מנחת סוטה תוכיח מה למנחת סוטה שכן טעונה תנופה מנחת נדבה תוכיח [א]וחזור הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן ששוו לקמיצה ושוו להגשה אף אני אביא מנחת חוטא ששוה להן לקמיצה תשוה להן להגשה מה להצד השוה שבהן שכן הוכשרו לבא בעשיר כבעני תאמר במנחת חוטא שלא הוכשרה לבא בעשיר כבעני תלמוד לומר את המנחה רבי שמעון אומר והבאת לרבות מנחת העומר להגשה וכן הוא אומר [1]והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן והקריבה לרבות מנחת סוטה להגשה [א] וכן הוא אומר [2]והקריב אותה אל המזבח ודין הוא [ב] ומה מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה טעונה הגשה מנחת סוטה שטעונה תנופה אינו דין שטעונה הגשה מה למנחת חוטא שכן באה חיטין מנחת העומר תוכיח מה למנחת העומר שכן טעונה שמן ולבונה מנחת חוטא תוכיח וחזור הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן ששוו לקמיצה ושוו להגשה אף אני אביא מנחת סוטה ששוותה להן לקמיצה תשוה להן להגשה מה להצד השוה שבהן שכן לא הוכשרו לבא קמח תאמר מנחת סוטה שהוכשרה לבא קמח ת"ל והקריבה ר' יהודה אומר והבאת לרבות מנחת סוטה להגשה וכן הוא אומר [3]והביא את קרבנה עליה אבל מנחת העומר לא צריכא קרא מאי טעמא מדינא קא אתיא ומה מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה טעונה הגשה מנחת העומר שטעונה תנופה אינו דין שטעונה הגשה מה למנחת חוטא שכן באה חיטין מנחת סוטה תוכיח מה למנחת סוטה שכן באה לברר עון [ג] דמזכרת עון היא מנחת חוטא תוכיח וחזור הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שכן שוו לקמיצה ושוו להגשה אף אני אביא מנחת העומר ששוותה להן לקמיצה תשוה להן להגשה ומאי [ד]פרכת רבי שמעון פריך הכי מה להצד השוה שבהן שכן מצויין ורבי יהודה אדרבה הא מצוייה טפי הנך זימנין דלא משכחת לה כלל או אינו אומר והבאת אלא שיחיד מתנדב ומביא מנחה אחרת חוץ מאלה שבענין ודין הוא ציבור מביא מנחה מן החיטין חובה ומביא מנחה מן השעורין חובה אף יחיד שמביא מנחה מן החיטין נדבה [ה](יכול) יביא מנחה מן השעורין נדבה ת"ל אלה [ו]אין לי אלא אלה או אינו אומר אלה אלא לאומר הרי עלי מנחה שמביא חמישתן ת"ל מאלה רצה אחת מביא רצה חמישתן מביא רבי שמעון אומר את המנחה לרבות שאר מנחות [ו] כגון מנחת נכרים מנחת נשים להגשה יכול שאני מרבה אף שתי הלחם ולחם הפנים ת"ל [ז] מאלה ומה ראית לרבות שאר מנחות ולהוציא שתי הלחם ולחם הפנים מרבה אני שאר מנחות שיש מהן לאישים ומוציא אני [ח]שתי הלחם ולחם הפנים שאין מהן לאישים והלא מנחת נסכים כולה לאישים יכול יהא טעונה הגשה ת"ל והקריב והקריבה והא אפיקתיה והקריב והקריבה ומה ראית לרבות שאר מנחות ולהוציא מנחת נסכים

מרבה

מנחת חובה. חוטא [ו] דהאי קרא דהגשה במנחת נדבה כתיב: **מנחת סוטה סולית.** שאינה טעונה שמן ולבונה וטעונה הגשה כדאמרי' לקמן והקריבה לרבות מנחת סוטה [א] להגשה: במנחת סוטה כתיב (במדבר ה) והניף את המנחה. מנחת חוטא ומנחת נדבה [אין] טעונין תנופה כדקתני במתני' [ע"א]: **מנחת חוטא לא הוכשרה לבא.** אלא בעני דכתיב בויקרא בקרבן עולה ויורד[ב] והביאה אל הכהן וקמץ וגו': ורבי שמעון ותנא קמא לא פליגי אלא מר דריש חדא ומר דריש חדא: **וכן הוא אומר.** במנחת סוטה והקריב אותה אל המזבח: **והלא דין הוא.** ולא בעי קרא למנחת סוטה: **מה מנחת חוטא כו' טעונה הגשה.** כדרבינן לעיל מאת [ג] המנחה: מנחת העומר באה שעורין בפרק רבי ישמעאל (לקמן סח:): **ולא הוכשרו לבא קמח.** אלא סולת דבמנחת חוטא כתי' עשירית האיפה סולת (ויקרא ה) ובעומר כתיב (שם ב) מגרשה ומשמנה דהא דכתיב בויקרא [שם] וכי[ד] תקריב מנחת בכורים במנחת העומר כתיב וגרשה היינו סלת ובמנחת סוטה כתיב קמח שעורים[ה]: **ת"ל והקריבה.** לרבות מנחת סוטה[ו] הואיל ולא אתא מדינא: **אבל מנחת העומר לא צריכא קרא.** וא"ת לר' יהודה והקריב מאי דריש ביה תריץ ומוקי לה להך דרשה דדריש רבי שמעון לקמן [ז] מן והקריב והקריבה להוציא [ח]שתי הלחם ולחם הפנים: **לברר עון.** לידע אם טמאה אם לאו הלכך (לאו) חשיבא היא: **ורבי שמעון.** דמצריך קרא למנחת העומר פריך הכי מה להנך שכן מצויין אפי' מאה פעמים בשנה אם אירע הדבר תאמר בעומר דפעם אחת ותו לא: [ח] **והא מצוייה טפי.** דבכל שנה היא: וקפריך תנא או **אינו אומר והבאת.** לא למנחת סוטה ולא לעומר אלא לומר ולרבות שיחיד מתנדב מנחה אחרת שאינו מענין אלו ה' מנחות האמור בפרשה (ויקרא ב) סלת ומחבת ומרחשת ומאפה שיש בה שתים [ט] דכל הנך חיטין הן כדכתיב [י] סלת וסלת חטין וקאמי והבאת לרבות שיחיד מתנדב מן השעורין [יא]: [יומכי]אין **מן השעורין.** חובת מנחת העומר: [כ](ת"ל [ל]אלה. [יב]) להך דרשה אלא ללמד על [יג] העומר[מ]: **הרי עלי מנחה.** סתם שמביא כל אלה חמישתן בעל כרחו: **מאלה.** מקצת אלה: **רבי שמעון אומר את המנחה.** [נ]אמרנו לרבות את שאר מנחות כגון של חוטא להגשה יכול שאני מרבה הימנו אף שתי הלחם ולחם הפנים: **מאלה.** משמע מיעוטא כלומר אין טעון הגשה אלא הדומה לאלו: **והא אפיקתיה.** לרבות מנחת סוטה: **והקריב.** מלי למכתב וכתיב [ג] [ס]והקריבה: ממעטה מנחת נסכים דמשמע מיעוט אותה דאיירי בה ולא אחרת: [ע]**מרבה אני שאר מנחות.** שאין כתובים בפרשה כגון של חוטא [יד] ונשים הבאות בגלל עצמן ודומות לה' מנחות שבפרשה [טו]: **והא מבעי לגופיה.** שיהיו מנחות האלו טעונות הגשה:

מרבה

מנחת עובדי כוכבים ונשים וחוטא; והא אפיקתיה לרבות מנחת סוטה אם כן הוה ליה למימר [והקריב] מאי והקריבה למעוטי מנחת נסכים:

פירקין (דף נג.) ילפינן מזאת תורת לענין מלה אפילו מנחת מרחשת אע"ג דבזאת תורת כתיב סולת וזו אינה באה סולת אלא מרחשת ועוד הא רבי שמעון בריש מכילתין דנפקא לן מזאת תורת כל המנחות דלין מחשבה פוסלת כהן והכא בעי קרא לרבויי מנחת העומר ומנחת קנאות (סוטה) ולא נפקא לן מזאת תורת ונראה לפרש דלא שייך הכא למדרש מזאת תורת כלל משום דכתיבי ריבויי ומיעוטי דתלתא ריבויי כתיבי ותלת מיעוטי את המנחה והבאת והקריבה לרבות מאלה והקריב והקריבה והגיש והגישה למעט כדמוכחא סוגיא דשמעתין לפיכך צריך לדון מה יש לנו לרבות ומה יש לנו למעט ורבנן דהכא מאלה למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים דדרשינן כרבי שמעון וכן ה"א דוהקריבה למעוטי מנחת נסכים אבל ה"א דוהגישה למעוטי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח לא דרשינן ואי לא דרשינן ליה הכא דרשי' ליה במכילתא אחריתי ומסתבר להו למעוטי הנך טפי ממנחת כהנים ומנחת כהן משיח מתוך סברתו של רבי שמעון גופה דלקמן דמעיקרא אמעט להו והדר אמעט מנחת כהנים ומנחת כהן משיח:

והבאת לרבות מנחת העומר והקריבה לרבות מנחת סוטה. תימה דמוהבאת הוה ליה למילף נמי מנחת סוטה דכתיב בה נמי הבאה כדקאמר ר' יהודה וי"ל דסברא הוא לאוקומי טפי במנחת העומר דליכא שמן ולבונה וליכא נמי סולת וזו קמח: **מנחת** סוטה שטעונה תנופה אינו דין וכו'. ותימה ולימא שתי הלחם יוכיחו דטעונים תנופה ולא הגשה כדקאמר במתני' וי"ל דליכא למיפרך מה לשתי הלחם שכן אין מהן לאישים אך תימה לוג של מצורע ואשמו יוכיחו וכבשי עצרת ושלמי יחיד דטעונין תנופה ולא הגשה ולקמן לרבי יהודה קשה טפי דלא מצריך קרא למנחת העומר [פ] מדינא יליף דליכא למיפרך כדפרישית:

רבי שמעון אומר את המנחה כו'. הכא דריש רבי שמעון את וכספ"ק (לעיל יא:) גבי את כל הלבונה לא דריש [צ] [ושם פירשתי [ק]]:

יכול שאני מרבה את שתי הלחם ולחם הפנים. משמע הכא דהוי טפי בכלל את המנחה ממנחת העומר ומנחת סוטה ולעיל (דף נז.) משמע איפכא גבי מחמץ ושם [ר] פירשתי וי"ל משום דבאין משעורים גריעי אי נמי כמר דממעטי כל הנהו שתי הלחם ולחם הפנים כתיבי הנך ריבויי:

ונאות

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פי"ו מהל' מעשה הקרבנות הלכה ט:

◆

שיטה מקובצת

א) וכן הוא אומר והקריב אותה אל המזבח. וא"ת ולמה לי והקריבה תיפוק ליה משום והקריב דגופיה וי"ל דלא ידענא קביעות מקום א) דכתי' זאת תורת המנחה הקרב אותה לפני ה' (לפני) [אלפני] המזבח אי לאו גו"ש ובמנחת נדבה הוא דאפיקנא בריש הקומץ רבה דמגישה בקרן דרומית מערבית לפי (שאף אינה) [שאינה] שוה לשאר מנחות דאין בה שמן ולבונה וגם באה שעורים ושאר כל המנחות באה חטים. תו"ח: ב) ומה מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה וכו'. וא"ת כיון דפשיטא לן לרבות מנחת סוטה להגשה יותר ממנחת חוטא משום דיש בה תנופה מנ"ל לאוקמי את המנחה במנחת חוטא אדרבה מעיקרא הוי לן לאוקמא במנחת סוטה וי"ל דמנחת סוטה ודאי (שנה) [משונה] יותר (לשאר) [משאר] מנחות משום (דבאה) [דלא באה] חטים ומ"מ כפרש ב) בקל חומרא אחת יש במנחת חוטא שעושה ממנה קרי"ח. תו"ח: ג) תיבות דמזכרת עון היא נמחק: ד) תיבות כגון מנחת נכרים מנחת נשים נמחק: ה) מאלה עיין תוספות לקמן (דף עה ע"ב): ו) חובה חוטא הס"ד ואחר כך מה"ד [מנחת נדבה] דהאי קרא: ז) לקמן מוהקריב: ח) מה"ד הא: ט) שתים רקיקין ומצות: י) כדכתיב בהם סולת וסולת חטין הוא: יא) השעורין. יהדין נותן כך שהוא מותר הואיל וצבור מביאין חובה מחטים דהיינו שתי הלחם שבאים חטים דבכורים קרינהו רחמנא ואי של שעורים לא הוי בכורים שהרי מנחת העומר בפסח היא באה מן השעורין: יב) אלה אשר יעשה מאלה הס"ד ומה"ד אין לי אלא אלה בניחותא אין לי שום מנחה אלא בענין אלה מן החטים הס"ד ומה"ד או אינו אומר אלה אלא להך: יג) על האומר הרי והר"א: יד) חוטא ושל נשים: טו) שבפי' הס"ד ומה"ד והגישה ממעטת מנחת כהנים דמשמע מיעוט אותה דאיירי בה ולא אחרת הס"ד ומה"ד והא אפיקתיה לגופיה ותיבת מבעי ל"ש:

א) נראה דל"ל קביעת מקום סיכה אבל כאן כתיב וזאת תורת וכו' ומפקינן מהך קרא בפרק הקומץ רבה למגישה וכו' ולפי שמנחת קנאות אינה שוה וכו' כלפי חטים לפיכך הוצרך ללמוד מוהקריבה: ב) נראה דל"ל ומ"מ מפרש דלאתויי בק"ו ושום ספק דלא אתיא כמה הלכך דמומרא אתא יש בסיכה מפאי"כ במנחת סוטה שעושה כו'.

מסורת הש"ס

א) [קדושין לה. וש"נ], ב) ר"ל הפירכא שלא היכשרו לבוא בעני כבעשיר לא שייכא הכא, ג) ל"ק מ"ז, ד) [לעיל נז:], ה) [ויקרא ה], ו) [צ"ל ולהם], ז) [במדבר ה], ח) כ"ל סוטה הס"ד ואח"כ מה"ד והבאת לרבות מנחת סוטה הואיל ולא אתא מדינא אבל ס' תריץ דמוקי כל"ל, ט) [צ"ל מנחת נסכים], י) ומביא מנחה מן השעורין חובה מנחת העומר הס"ד ואח"כ ד"ה לא אינו אומר אלא להך דרשה אלא ללמד על האומר הרי עלי מנחה סתם. ל"ק, כ) כ"ל לו אינו אלו, ל) צ"ל ת"ל אלה וליכא למימר והבאת להך דרשה אלא ללמד על העומר או מנחת סוטה, מ) כ"ל האומר הרי יהד"ה, נ) המנחה לרבות את שאר המנחות כמו שאמרנו לרבות של חוטא להגשה הס"ד. ל"ק, ס) והקריבה ממעטה יהד"ה, ל"ק, ע) מכאן שייך לדף סא., פ) ומדינא יליף האיכא. ל"ק, צ) ל"ק, ק) ועי' תוס' לעיל יא: ד"ה ור"ש, ר) ד"ה לרבות.

◆

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן: ויקרא כג י

2. ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאת והניף את המנחה לפני יי והקריב אתה אל המזבח: במדבר ה כה

3. והביא האיש את אשתו אל הכהן והביא את קרבנה עליה עשירת האיפה קמח שערים לא יצק עליו שמן ולא יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת הוא מנחת זכרון מזכרת עון: במדבר ה טו

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מנחת סוטה וכו' להגשה הס"ד ואח"כ מ"ה שכן טעונה תנופה במנחת סוטה: (ב) ד"ה מה מנחת וכו' המנחה הס"ד ואח"כ מ"ה לא הוכשרו לבוא קמח מנחת העומר וכו' בויקרא ואם תקריב: (ג) ד"ה והקריבה ממעטת נ"ל קודם ד"ה והא אפיקתיה:

◆

רבינו גרשום

אף מנחת חוטא שהיא חובה טעונה הגשה: מנחת סוטה תוכיח שטעונה הגשה ותנופה כדאמרי' במתני' ואין בה שמן ולבונה. מנחת חוטא לא הוכשרה לבוא בעשיר כבעני דעשיר חוטא מביא פר בהמה ועני מנחה: מה להצד השוה שכן לא הוכשרו לבא קמח שמנחת חוטא באה סולת נקיה מנחת העומר אע"ג דשעורים היה י"ג פעמים היה מנופה עד שהיה סולה נקיה במנחת [סוטה] באה לברר עון אם דינתה אם לא תאמר במנחת העומר שאינה באה על עון: מנחת חוטא תוכיח שאינה לברר עון: שכן מצויין כמה פעמים בשנה סוטה וחוטא: אדרבה מנחת העומר מצויה טפי. דלא סגיא דלא הויא פעם אחת בשנה: או אינו אומר והבאה לר' יהודה קאמר דדריש והבאת למנחת סוטה אלא לרבות שיחיד מתנדב ומביא מנחה אחרת חוץ מאלה חמש מנחות שבענין וממין אחד כלומר מן השעורין לרבות שאר מנחות להגשה כגון

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones